

Vaders

Jan Proos

Dit materiaal is onderdeel van het compendium christelijk leraarschap dat samengesteld is door het lectoraat Christelijk leraarschap van Driestar hogeschool. Zie ook www.christelijkleraarschap.nl.

Samenvatting	Artikel waarin Calvijn het niet heeft over allerlei regels voor ouders, maar hij zegt iets van de persoon, het karakter, van de opvoeder.
Bronvermelding	Proos, J.P. (2009) Vaders. In: Aan de slag met Calvijn, Bronteksten op school - deel 1 (pp. 99-100) Gouda: Lectoraat Onderwijs & Identiteit
Thema *	Inspiratiebronnen
Gebruik **	Hoofd/hart
Plaatsingsdatum	2009
Gerelateerde artikelen	n.v.t.
Trefwoorden	Opvoeder, karakter, pedagogisch klimaat

* In het compendium wordt al het materiaal verdeeld over de acht thema's van christelijk leraarschap: *onderwijs, inspiratiebronnen, leraar, leerling, leerstof, didactiek, schoolteam, leidinggevend*.

** Het materiaal kan gebruikt worden als onderbouwing en visievorming (*hoofd*), bezinning en reflectie (*hart*) of biedt concrete handreikingen en voorbeelden (*handen*).

Tekst 39 Vaders. Commentaar op Efeze 6:4

Paulus heeft in zijn brieven niet alleen voorschriften voor kinderen, ook ouders - en andere opvoeders - krijgen uitgebreid aandacht. Het valt Calvijn op dat Paulus een goed evenwicht weet te bewaren in strengheid en mildheid. Als we deze tekst lezen, dan valt op dat Calvijn niet spreekt over allerlei regels en handelingen van ouders, maar hij probeert iets te zeggen van de persoon van de opvoeder. De zaken die hij schrijft met betrekking tot de opvoeder zijn bijna allemaal op het diepste niveau en heeft te maken met karakterkenmerken. Blijkbaar is een goede opvoeder niet iemand die veel doet of laat, maar iemand die als persoon een bepaalde manier van leven heeft.

Efeze 6:4 En gij vaders!

Hij vermaant ook de vaders, dat zij de kinderen niet door onmatige wreedheid verbitteren. Want hieruit komt haat: waaruit zij eindelijk komen tot het afwerpen van het juk. Daarom wordt in den zendbrief aan de Colossensen daarbij gesteld: Opdat zij de moed niet verliezen. Want een milde en matige behandeling behoudt de kinderen best in de vreze der ouders, en vermeerdert in hen de begeerte en vaardigheid tot gehoorzaamheid. Daarentegen, de hardheid en wrede strengheid verwekt ze tot hardnekkigheid, en blust de goede genegenheden uit. Daarom gebiedt Paulus, dat men ze vriendelijk zal koesteren. Want het Griekse woord, dat Paulus hier gebruikt, beduidt zonder twijfel inschikkelijkheid en vriendelijkheid. Doch wederom, opdat deze niet te ongebonden zij, gelijk dikwijls het geval is, zo houdt hij ze terug als met een toom, als hij zegt: In de tucht en vermaning des Heeren. Want God wil niet, dat de ouders alzo den kinderen lieflijk zijn, dat zij ze met sparen verderven. Zo zij dan de vriendelijkheid getemperd, zodat zij in de tucht des Heeren worden behouden, en ook gestraft worden, als zij feilen. Want die leeftijd behoort men dikwijls te vermanen, en ook in toom te houden en te bedwingen, dat die niet dartel worde.

Vragen:

1. Welke elementen over opvoeden uit deze tekst zijn nog steeds herkenbaar?
2. Hoe beschrijft Calvijn de gevolgen van wreedheid in de opvoeding? Welke conclusies trek je hieruit?
3. Kun je de woorden 'inschikkelijkheid' en 'vriendelijkheid' vertalen naar de houding van de leerkracht?
4. Hoe ziet het 'opvoeden in de tucht en vermaning des Heeren' er in de praktijk van het onderwijs uit?
5. Calvijn lijkt de vermaning aan de ouders te willen relativeren door te zeggen dat straf toch ook echt nodig is. Geeft je dat als opvoeders toch weer niet de vrijbrief om je maar te laten gaan in je boosheid?

6. Ben je het met Calvin eens dat vriendelijkheid getemperd moet zijn? Kun je kinderen bederven door ze te sparen?
7. Welke lijnen kunnen we uit deze tekst trekken met betrekking tot een goed pedagogisch klimaat?